

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Justitie en Veiligheid over het ontwerpbesluit tot vaststelling van nadere regels voor het vastleggen en bewaren van kentekengegevens op grond van artikel 126jj van het Wetboek van Strafvordering door de politie (Kamerstuk 33 542, nr. 42).

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

De griffier van de commissie,
Hessing-Puts

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van dit ontwerpbesluit. Zij hebben hierover nog een enkele vraag.

De leden van de D66 fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit. Zij hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit. Zij waarderen het dat voorzien is in een groot aantal privacybeschermende voorschriften. Zo is het onherkenbaar maken van inzittenden van passerende voertuigen, niet-openbare plaatsen of van personen in de regeling verankerd en is geregeld dat opgeslagen beelden vier weken na vastlegging automatisch worden vernietigd. Tegelijkertijd vragen deze leden of voldoende rekenschap is afgelegd over het feit dat nu de kentekenregistratieplicht en de daaruit voortvloeiende gegevensverzamelingen binnenkort worden aangewend waarvoor het stelsel aanvankelijk niet is bedoeld. Voornoemde leden missen ook een degelijke inschatting van de effectiviteit van deze vorm van het vastleggen en bewaren van kentekengegevens. Dat maakt het op dit moment lastig een goede proportionaliteitsafweging te maken tussen de privacy-impact van deze maatregel en de opsporing van strafbare feiten. De aan het woord zijnde leden vragen de Minister hierin te voorzien.

De leden van de SP-fractie hebben destijds tegen het wetsvoorstel gestemd dat er toe strekte het mogelijk te maken Automatic Numberplate Recognition-gegevens (ANPR-gegevens) vier weken lang te bewaren en ook te kunnen gebruiken voor opsporingsdoelen. De wet is uitgebreid behandeld en de behandeling heeft behoorlijk wat jaren in beslag genomen. De wet is inmiddels helaas aangenomen en nu ligt een algemene maatregel van bestuur (AMvB) voor met regels die betrekking hebben op de uitvoering de wet. Over deze AMvB hebben voornoemde leden enkele vragen.

2. De reikwijdte van dit besluit

De leden van de CDA-fractie lezen in de nota van toelichting dat op ANPR-gegevens die door andere instanties worden verzameld de wetgeving die geldt voor de gegevensverwerking door die instanties van toepassing is. Deze leden constateren dat er ook gebruik gemaakt wordt van het ANPR-systeem ten behoeve van de integraal optredende overheid, bijvoorbeeld in het kader van integrale verkeerscontroles. Kan de Minister toelichten of dit besluit ook nog in een aparte regeling voorziet bij integraal georganiseerd overheidsoptreden? Kunnen bijvoorbeeld door de politie verzamelde gegevens, dus politiegegevens, die gebruikt worden ten behoeve van de selectie van hit/no hit op basis van ANPR ook gebruikt en gedeeld worden door en met andere overheden? Of kan informatie van andere overheden toegevoegd worden aan de ANPR-informatie op basis waarvan de politie optreedt? Algemener gesteld: op basis van welke criteria en regelgeving wordt in het kader van ANPR informatie tussen (keten)partners gedeeld?

3. Toelichting op de bepalingen

De leden van de CDA-fractie constateren dat vanaf medio mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing is. Op grond van dit besluit zullen gegevens van burgers/verdachten worden

opgeslagen. Deze leden vragen of de AVG nog van invloed is op het proces of de wijze waarop deze gegevens worden opgeslagen.

Cameraplan (artikel 2)

De leden van de D66-fractie vragen de Minister nader toe te lichten wat de reden is dat voor mobiele camera's niet van tevoren kan worden vastgelegd op welke locaties zij worden geplaatst. Kan in ieder geval de regio of gemeente worden vastgelegd waar deze camera's ingezet worden? Om hoeveel camera's, vast of mobiel, gaat het in totaal? Wordt achteraf ook getoetst hoe vaak mobiele camera's zijn ingezet? Worden gegevens over het gebruik en de plaatsing van camera's achteraf openbaar gemaakt? Zo nee, waarom niet?

Criteria voor plaatsing en inzet (artikel 3)

De leden van de D66-fractie vragen de Minister nader toe te lichten hoe de afweging aangaande de proportionaliteit en subsidiariteit van het plaatsen van camera's gemaakt wordt. Kan de Minister hiervoor concrete voorbeelden geven? Bijvoorbeeld van een geval waarin het plaatsen van camera's niet past binnen randvoorwaarden van proportionaliteit en subsidiariteit? Hoe verhoudt dit zich tot de opmerking in de nota van toelichting dat er geen concreet vermoeden hoeft te zijn van een concreet te verwachten individueel strafbaar feit voor de plaatsing en inzet van camera's? Betekent dit niet dat overal in Nederland en zonder enige aanleiding camera's geplaatst kunnen worden? Op basis waarvan wordt deze afweging gemaakt? Hoe kan een locatie waarvan geen concreet vermoeden bestaat van een te verwachten strafbaar feit een voor de opsporing relevante locatie zijn? Hoe kan het plaatsen van camera's op een locatie waarvan geen concreet vermoeden bestaat van een te verwachten strafbaar feit door de toetsing op de randvoorwaarden van proportionaliteit en subsidiariteit komen?

Geen woningen of gezichten (artikel 5)

De leden van de D66-fractie vragen of de Minister nader kan toelichten waarom een bewaartermijn van vier weken noodzakelijk is. Hoe vaak wordt de uitzondering gebruikt om met toestemming van de officier van justitie af te wijken van de bepaling dat personen onherkenbaar moeten worden gemaakt? Kan de Minister een overzicht geven van alle instanties die direct toegang hebben tot de gegevens?

Raadpleging (artikel 7)

De leden van de SP-fractie merken op dat de verzoekende opsporingsambtenaar een geautomatiseerde aanvraag indient bij de officier van justitie om bepaalde gegevens te mogen terugzoeken. De officier van justitie beslist dan. Als hij positief beslist, geeft hij vervolgens het bevel aan de geautoriseerde opsporingsambtenaar. Waarom is toch voor deze constructie gekozen en niet om het afgeven van het bevel te beleggen bij de rechter-commissaris? Zeker ook gezien het advies van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak Digital Rights Ireland en Seitlinger e.a. (C-293/12) dat eerder eiste dat er toestemming moet zijn van een rechterlijke of onafhankelijke instantie. De officier van justitie is immers betrokken bij de zaak zelf en gezien het geautomatiseerde karakter van deze handeling lijkt het er op dat er niet echt een zorgvuldige objectieve beoordeling zal plaatsvinden bij elke aanvraag. Graag ontvangen deze leden een reactie op dit punt.

Centrale opslag (artikel 9)

De leden van de SP-fractie vragen de Minister ook te verduidelijken wanneer gegevens vernietigd worden als zij gebruikt worden bij een onderzoek. Deze leden lezen dat gegevens die aan het buitenland verstrekt worden vernietigd worden zodra de doeleinden waarvoor zij verstrekt zijn verwezenlijkt is. Is ditzelfde het geval voor de Nederlandse situatie? Geldt dit ook voor de situatie wanneer de gegevens door de Nederlandse inlichtingendiensten zijn opgevraagd? Zo ja, hoe wordt dan gecontroleerd of en wanneer de inlichtingendiensten de informatie hebben vernietigd?

Beveiligingseisen (artikel 10, 11 en 12)

De leden van de D66-fractie lezen dat de toegang tot het centrale opslagsysteem op deugdelijke wijze is beveiligd, onder meer door middel van persoonsgebonden authenticatie. Welke eisen worden er gesteld aan de persoonsgebonden authenticatie? Worden er maatregelen als 2factor-authentication toegepast? Worden de gegevens versleuteld opgeslagen? Zo ja, welke eisen worden er aan de versleuteling gesteld? Zo nee, waarom niet?

Jaarlijkse audit (artikel 15)

De leden van de GroenLinks-fractie stellen het op prijs dat er een jaarlijkse privacy-audit wordt uitgevoerd over de uitvoering van de bij of krachtens artikel 126jj gegeven regels. Zij vragen of deze audits ook naar de Kamer kunnen worden gestuurd. Daarnaast vragen deze leden wie deze audits zal/zullen uitvoeren. Wat is de rol van de Autoriteit Persoonsgegevens hierin?

II. Reactie van de Minister van Justitie en Veiligheid